

A radioaktív anyagokat szállító vállalkozások teendői az ADR megváltozása kapcsán

Skrek Máttyás*

Megváltozott a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR). Ezért a 2/2002.(I.11.) kormányrendelet értelmében – a veszélyes áruk vasúton, közúton vagy belvízen történő szállítása biztonságának növelése céljából és az ilyen szállításokra vonatkozó hazai és nemzetközi előírások végrehajtásának elősegítése érdekében – az ilyen tevékenységet végző vállalkozásoknak veszélyes áru tanácsadót kell kinevezniük 2003. január 1-ejétől. A tanácsadó feladata annak elősegítése, hogy a vállalkozás a veszélyes áru szállításával kapcsolatos tevékenységét az előírásoknak megfelelően és a lehető legbiztonságosabban végezze. A tanácsadó kinevezésével a vállalkozás vezetője nem mentesül a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos felelősség alól. A tanácsadó feladatait olyan személy láthatja el, aki a Közlekedési Felügyelet által a tanácsadókról vezetett, külön jogszabályban meghatározott névjegyzékben szerepel, és a vállalkozással munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.

A most kihirdetett 28/2002 (XII. 9.) GKM rendeletben a változások sokban érintik a radioaktív anyagok közúti szállítási szabályait. Ezek közül a legfontosabbak, hogy az ADR 7 osztályán belül megváltoztak az UN számok és a radioaktív anyagok helyes szállítási megnevezései. Ezen változások miatt a fuvarokmányokat is módosítani kell.

Ezek a változások azt eredményezték, hogy a korábban kiadott gépjármű tanúsítványok 2003. január 1-ejétől nem alkalmasak a szállító gépjármű megfelelőségének igazolására.

A kinevezett tanácsadó fő feladata, hogy a vállalkozás vezetőjének felelőssége mellett minden lehetséges módon és ténykedéssel elősegítse, hogy a vállalkozás az érintett tevékenységét a hatályos szabályoknak megfelelően és a lehető legbiztonságosabb módon végezze.

A tanácsadónak a vállalkozás tevékenységére vonatkozóan a következők a feladatai:

- annak figyelemmel kísérése, hogy betartják-e a veszélyes áruk szállítását szabályozó előírásokat;
- tanácsadás a vállalkozás számára a veszélyes áruk szállítását illetően;
- éves jelentés készítése a vállalkozás vezetősége, vagy adott esetben a helyi hatóság számára a vállalkozás veszélyes áruk szállításával kapcsolatos tevékenységéről. Az éves jelentéseket öt évig meg kell őrizni, és a hatóság kérésére be kell mutatni.

A tanácsadónak ezen kívül kötelessége figyelemmel kísérni a vállalkozás érintett tevékenységére vonatkozóan a következők gyakorlati végrehajtását és az ezzel kapcsolatos eljárásokat:

- a szállítandó veszélyes áruk azonosítására vonatkozó szabályok betartását;
- azt, hogy a vállalkozás figyelembe veszi-e a szállítójárművek vásárlásánál a szállítandó veszélyes áruval kapcsolatos különleges követelményeket;
- a veszélyes áruk szállítására, ki- és berakására használt felszerelések ellenőrzésére szolgáló eljárásokat;
- a vállalkozás alkalmazottainak megfelelő képzését, és a képzésről szóló jelentések, okmányok őrzését, nyilvántartását;
- a szállítás vagy a ki- és berakás biztonságát veszélyeztető baleset vagy rendkívüli esemény esetén a megfelelő veszély elhárítási eljárások alkalmazását;
- a szállítás vagy a ki- és berakás alatt észlelt súlyos balesetek, rendkívüli események vagy súlyos szabálytalanságok okának felderítését, vagy amennyiben szükséges, jelentés készítését;

– a balesetek, rendkívüli események vagy súlyos szabálytalanságok ismétlődésének megakadályozását célzó megfelelő eljárások alkalmazását;

– az alvállalkozók vagy harmadik felek kiválasztásakor és igénybevételekor a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos jogi előírások és különleges követelmények figyelembevételét;

– annak ellenőrzését, hogy a veszélyes áruk szállításában, ki- és berakásában résztvevő alkalmazottak részletes technológiai utasítást és oktatást kapnak;

– a veszélyes áruk szállításakor, ki- és berakásakor fennálló veszélyek tudatosítását szolgáló intézkedések meghozatalát;

– olyan ellenőrzési eljárások foganatosítását, melyek azt hivatottak biztosítani, hogy a járműveken a kötelező okmányok és biztonsági felszerelések a szabályoknak megfelelő formában megtalálhatók;

– olyan ellenőrzési eljárások foganatosítását, melyek a ki- és berakással kapcsolatos szabályok betartását biztosítják.

A tanácsadó lehet a vállalkozás vezetője is, a vállalkozásban más feladatkört is ellátó személy vagy a vállalkozás közvetlen alkalmazásában nem álló személy, amennyiben alkalmas a tanácsadó feladatainak ellátására.

Minden érintett vállalkozásnak az illetékes hatóság vagy az egyes Szerződő Felek által e célra kijelölt testület kérésére közölnie kell, hogy ki a tanácsadója.

Ha egy szállítás, ill. az áruk ki- vagy berakása közben bekövetkezett baleset személyeket, anyagi javakat vagy a környezetet érinti, vagy bennük kárt okoz, az érintett vállalkozás tanácsadójának a lényeges információk összegyűjtése után baleseti jelentést kell készítenie a vállalkozás vezetősége vagy adott esetben a helyi hatóság részére. Ez a jelentés azonban nem helyettesíti a vállalkozás vezetőjének jelentését, amely bármilyen más nemzetközi vagy belföldi szabályozás alapján szükséges.

A tanácsadónak a közúti szállításra érvényes bizonyítvánnyal kell rendelkeznie. A bizonyítványt az illetékes hatóságnak vagy az egyes Szerződő Felek által e célra kijelölt testületnek kell kiadnia.

A tanácsadónak különös figyelmet kell szentelni a következőknek:

- Általános megelőző és biztonsági intézkedések;
- A veszélyes áruk besorolása;
- Általános csomagolási előírások, beleértve a tartányokra, a tankonténerekre és a tartányjárművekre vonatkozó előírásokat;
- A veszély jelölése és a veszélyességi bárcák;
- A fuvarokmányban levő bejegyzések;
- Árukezelés és rakodás;
- A személyzet szakképzése;
- A jármű okmányai és bizonyítványok;
- Írásbeli utasítások;
- A szállítóeszközökre és felszerelésükre vonatkozó előírások.

A Szerződő Felek (a Megbízó és Tanácsadó) rendelkezhetnek úgy, hogy csak bizonyos árucsoporttal foglalkoznak. Ezek a veszélyes árucsoportok a következők lehetnek:

- az 1. osztály;
- a 2. osztály;
- a 7. osztály;
- a 3., a 4.1, 4.2, 4.3, az 5.1, 5.2, a 6.1, 6.2, a 8. és a 9. osztály;
- az UN 1202, 1203, 1223 számú anyagok.

* KBFI-UNIO Kft.